

टिळक महाराष्ट्र विद्यापीठ, पुणे
बी. ए. – (विशारद) सामाजिकशास्त्रे
परीक्षा : मे – २०२५
द्वितीय वर्ष
सत्र – ४
विषय:- नागरी समाजशास्त्र (SC-402)

दिनांक: ०२/०५/२०२५ गुण : १०० वेळ : दु. २.०० ते दु. ५.००

सूचना : सर्व प्रश्न सोडवा.

प्रश्न १ दीर्घोत्तरी प्रश्न सोडवा. (कोणतेही दोन) (४०)

१. नागरी समाजशास्त्र म्हणजे काय, त्याचा उद्देश आणि विकास सांगा.
२. ग्रामीण आणि नागरी समुदायांमधील फरकाचे मूल्यमापन करा.
३. स्थलांतरासाठी जबाबदार घटक तपशीलवारपणे विशद करा.
४. औद्योगीकरण आणि नागरीकरण यांच्यातील परस्परसंबंधांचे विवेचन करा.

प्रश्न २ थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही तीन) (३०)

१. नागरीकरणाचा जातीवर होणाऱ्या परिणामांची सविस्तर चर्चा करा.
२. स्त्रीकरण म्हणजे काय? स्त्रीकरणाची वैशिष्ट्ये आणि प्रकारांचे वर्णन करा.
३. विवाह म्हणजे काय? विवाहाची वैशिष्ट्ये आणि प्रकार सांगा.
४. कुटुंब म्हणजे काय? कुटुंबाचे कार्य आणि प्रकार सांगा.
५. विसाव्या शतकातील नागरीकरणाचे तपशीलवार वर्णन करा.

प्रश्न ३ टीपा लिहा. (कोणत्याही दोन) (३०)

१. औद्योगिक-पूर्व नगर व औद्योगिक नगर
२. भारतातील नागरी स्त्रीकरण व्यवस्था
३. ग्रामीण नागरी सातत्य आणि नगरवाद
४. स्थलांतर

Translation in English
Sub: Urban Sociology (SC-402)

Instructions: Attempt all questions.

Q.1. Answer in detail (Any Two) (40)

1. Describe what urban sociology is, its emergence and development?
2. Evaluate the difference between rural and urban communities.
3. Elaborate elements responsible for migration in detail.
4. Critically analyze the interrelationship between industrialization and urbanization.

Q.2. Answer in brief (Any Three) (30)

1. Discuss the impact of urbanization on caste in detail.
2. What is stratification? Describe characteristics and types of stratification.
3. What is marriage? Describe characteristics and types of marriage.
4. What is family? Describe functions and types of family.
5. Describe urbanization in the twentieth century in detail.

Q.3. Write short notes (Any Two) (30)

1. Pre-industrial city and Industrial city
 2. Urban stratification system in India
 3. Rural urban continuum and Urbanism
 4. Migration
-